

Virágvasárnap

Mt 26,14–27,66

Júdás

A Bibliában ezen a néven nyolc Júdás nevű ismert szereplővel találkozhatunk. Júdás Makkabeus például a Ptolemaiszok elleni felkelést vezette, Hirkanosz János testvérét is így hívták. Jézus két apostolának is ez volt a neve, az egyik, Júdás-Tádé (Lk 6,16; Mt 10,3) neve alatt apostoli levél (Júdás levele) is jelent meg, de aki ennek a névnek a negatív jelleget adta, azt Karióti illetve nyilvánvalóan helytelenül Iskarióti Júdásnak hívták, és elárulta a Mestert. Jézus egyik „unokatestvérének” (Mk 6,3) is Júdás volt a neve. Sőt arról a férfiről is, aki lázadást szervezett Jézus idejében is, Júdás néven emlékezik meg az evangélium. A jeruzsálemi közösség első vezetőjét is Júdás Barszabbasznak hívták. De Damaszkuszban, az egyenes utcában is élt egy Júdás, akinek a házában Pál lakott egy rövid ideig.

Jézus maga választotta Júdást apostolai közé, az egyetlen tanítvány volt, aki Júda törzséből származott. A Biblia pénzsóvár embernek ismerte. Júdás az apostolok közös pénzét kezelte, és meg-meglopta barátait. Végül 30 ezüstért a Mesterét is kiszolgáltatta ellenségeinek. Árulásának indítéka egyesek szerint az volt, hogy csalódott Jézusban, talán azért, mert földies megfontolások alapján szegődött hozzá. Árulását Jézus sátán elleni harcával kapcsolja össze az újszövetségi Szentírás.

Jézus kezdettől fogva tudta, és beszélt is tanítványainak arról, hogy közéjük férközött egy áruló. Először a betániai megkenésnél került szembe Jézus és Júdás, amikor az utóbbi sajnálta azt a drága olajat, amellyel a Mestert megkenik. Az utolsó vacsorán Jézus meg is nevezte árulóját, de egyrészt nem tartotta vissza az árulástól, hanem inkább még sürgette is, hogy tegye meg azt, amit elhatározott, másrészt úgy nevezte meg őt, hogy a többi tanítványa gyanúját nehogy fölkeltse Júdás ellen. Vitatott, hogy Júdás jelen lett volna az utolsó vacsora legfontosabb jeleneténél az Oltáriszentség alapítási szavainak kimondásakor. Mivel Júdás tudta, hogy Jézus a Getszemáni kertbe fog menni, oda vezette a katonákat, hogy elfogják Jézust. A szokásos üdvözlési jelet, a „csókot” árulása titkos jelének választotta. Amikor azonban látta, hogy Jézust halálra ítélték, két-

ségbeesésében felakasztotta magát. Vagy a kötél szakadt el, vagy az ág volt gyenge, mert ő lezuhant a mélységbe.

Egy kánaánita szekta ennek ellenére tisztelte Júdást, mint az igazság bajnokát és a bölcsesség letéteményesét, ezzel a szektával hozható kapcsolatba a kánonon kívüli, úgynevezett nem hivatalos Júdás evangéliuma is. A Júdás nevéhez fűződő irodalom gyakorta használja fel ennek az apokrif írásnak az érvelését. Nevéhez kapcsolódik egy zsidó legenda is, mely pozitívan értékelte a tevékenységét. Évszázadokon keresztül sem homályosult el a neve, jóllehet tette miatt soha semmilyen irodalom nem tudta végérvényesen pozitív figurává változtatni az alakját.

Ma Júdás neve azonos az árulással, a barátot színlelő ellenséggel. A szenvedéstörténetben tragikus hőssé emelkedett Jézus mellett, ő a másik híres, de negatív figura. Péter, a későbbi főapostol is vádolható Jézus megtagadásával, ő ezt félelemből tette. Júdás árulása mögött viszont számítás, sértődöttség, harag és megfontolatlanság áll. Amikor felfedezte tettének komoly következményét, eluralkodott rajta a kétségbeesés.

A bűnösök számára mégis van mondandója Júdás alakjának és példájának. Az üzenet negatív ugyan, de megszívlelendő. A nagy bűnökhöz hasonló okok vezetnek, mint Júdás indítékai. Minden tanítómesternek számolnia kell azzal, hogy tanítványai között akad valaki, aki ellene fordul. Negatív példa Júdás abban a tekintetben is, hogy képtelen a megtérésre, és hinni abban, hogy Jézus neki is megbocsáthat. Nem tud mit kezdeni a megbocsátással. Ez minden nagy bűnösnek a legnagyobb tragédiája. Aki ezt a reményt is elveszíti, mindent elveszített, a megtisztulás reményét is, amit bűnös-ként sem kellett volna feladni.

Az olajfák imája

Jézusunk, szívünk megrendül, mikor az emberi bűnnek tanúi vagyunk. Csalás, hazugság, önzés, szeretetlenség szemünk előtt végzi pusztító hatását. Értetlenül állunk a megbotráncokzás szükségessége előtt. Szervedesed és kereszthalálozod céltalannak tűnik, amikor a halál és fájdalom szempontja érvényesül. De ha te azt mondod, hogy be kell teljesednie, ha te igent mondasz rá, ha erőt meríthetünk odaadásodból és Isten akaratának elfogadásából, akkor nincs más lehetőség, csak a csendes várakozás, a bizalom és kitartás felerősítése szívünkben. Meghajolni akaratom előtt, ha szívünk vér-

zik, és szemünk könnyes: még ehhez is a te segítségedre van szükségünk. Add, hogy a halál borzalmai ne ragadják el szívünket, és szerves egésként tudjunk tekinteni halálra és feltámadásra. Amen.